

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2009-1-157 (Devralma)
Karar Sayısı : 10-01/6-4
Karar Tarihi : 6.1.2010

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

10

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Mehmet Akif ERSİN, Doç. Dr. Mustafa ATEŞ,
İsmail Hakkı KARAKELLE, Doç. Dr. Cevdet İlhan GÜNAY,
Murat ÇETİNKAYA, Reşit GÜRPINAR

B. RAPORTÖRLER: Özgür BAL, Seda Nurtaç BAYRAMOĞLU

C. BİLDİRİMDE

20

BULUNAN : Huntsman Corporation
Temsilcileri: Av. Gülperi YÖRÜKER, Av. Emre ULÇAYLI
Ahi Evran Caddesi Polaris Plaza, Kat:25 D:89
34398 Maslak/İstanbul

D. TARAFLAR : - Huntsman Corporation
500 Huntsman Way Salt Lake City, Utah 84108 ABD
- Tronox Incorporated
3301 N.W. 150th Street Oklahoma 73134 ABD

E. DOSYA KONUSU: Tronox Incorporated'in sahibi olduğu belirli varlıklar ve hisseler üzerindeki tek başına kontrolün Huntsman Corporation tarafından devralınması işlemine izin verilmesi talebi.

30

F. DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 7.12.2009 tarih ve 8650 sayı ile giren ve eksikleri en son 21.12.2009 tarih ve 9056 sayı ile tamamlanan bildirim üzerine, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 7. maddesi ile 1997/1 sayılı Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ'in ilgili hükümleri uyarınca yapılan inceleme sonucunda düzenlenen 31.12.2009 tarih ve 2009-1-157/Öİ-09-ÖB sayılı Devralma Ön İnceleme Raporu, 31.12.2009 tarih ve REK.0.05.00.00-120/306 sayılı Başkanlık önergesi ile 10-01 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

40

G. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: İlgili raporda, bildirim konusu işlemin 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve bu Kanun'a dayanılarak çıkarılan 1997/1 sayılı Tebliğ kapsamında izne tabi olduğuna, işlem sonucunda, ilgili pazarda bir hakim durum yaratılmasının veya mevcut hakim durumun güçlendirilmesinin ve böylece rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmadığı, dolayısıyla söz konusu devir işlemine 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi çerçevesinde izin verilmesi gerektiği görüşü ifade edilmiştir.

50

H. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

H.1. Taraflar

H.1.1. Devreden: Tronox Incorporated (Tronox)

Bildirim formundaki bilgilere göre, merkezi Amerika Birleşik Devletleri'nde olan Tronox halka açık bir şirket olup, kimya endüstrisinde faaliyette bulunmaktadır. Tronox, geniş yelpazedeki ürünlerde kullanılan beyaz bir pigment olan titanyum dioksit ürününün ("TiO₂") dünya çapında üreticisi ve pazarlayıcısıdır. Elektrolitik ve diğer kimyasal ürünler işi bakımından ise; elektrolitik mangan dioksit, sodyum klorat, bor bazlı ve diğer özel kimyasal maddelerin üretimini yapmaktadır.

- 60 Tronox'un Türkiye'de herhangi bir hukuki varlığı bulunmamaktadır. Tronox ürünlerini doğrudan Türk müşterilere ihraç etmektedir. Tronox'un Türkiye'deki başlıca iki satış acentası olan "Bayer Türkiye Kimya San. Ltd. Şti." ve "Kiminvest Kimyevi Maddeler Sanayi ve Ticaret A.Ş." ise yalnızca satış acenteleri olarak faaliyet göstermekte olup Tronox'un TiO₂ pigmentinin yeniden satıcısı değildir ve ürünün mülkiyeti kendilerine geçmemektedir.

Tronox'un 2008 yılında dünya çapındaki cirosu (.....) ABD Doları, Türkiye'deki cirosu ise (.....) ABD Doları'dır¹ ((.....) TL). Bu cironun tamamı titanyum dioksit satışlarından elde edilmiştir.

H.1.2. Devralan: Huntsman Corporation (Huntsman)

- 70 Huntsman Corporation, hisseleri New York Menkul Kıymetler Borsası'nda işlem gören halka açık bir şirkettir ve Delaware Eyaleti kanunları uyarınca kurulmuştur. Huntsman, Huntsman grup şirketlerinin en tepesindeki ana şirkettir.

Çok çeşitli, özel kimyasal ara maddelerin üretimini yapan Huntsman, beş iş segmentinde faaliyet göstermektedir: (i) Poliüretanlar iş segmenti; (ii) Performans Ürünleri iş segmenti (etilen oksit gibi dahili olarak kullanılan kimyasal maddelerin yanı sıra aminler, sürfaktanlar, karbonatlar, etilen glikoller, linear alkil benzen ve maleik anhidrit dahil olmak üzere çeşitli ürünler); (iii) Pigmentler iş segmenti (titanyum dioksit üretimi); (iv) Gelişmiş Malzemeler iş segmenti (hem epoksi hem de epoksi olmayan kimyasallar esaslı formüle edilmiş sistemlerin yanı sıra epoksi reçineleri ve ilgili kimyasal maddelerin üretimi); ve (v) tekstil boyalarını ve tekstilde kullanılan kimyasal maddeleri üreten Tekstil Efektleri iş segmenti.

- 80

2008 yılında Huntsman'ın dünya çapındaki cirosu (.....) Euro'dur. Türkiye'de gerçekleştiği bildirilen (.....) ABD Dolar'lık toplam cironun ((.....) TL) yaklaşık (.....) ABD Dolar'lık kısmı 2008 yılındaki (tamamı Huntsman'ın İtalyan şirketi Tioxide Europe srl tarafından gerçekleştirilen) titanyum dioksit satışlarından elde edilmiştir.

Huntsman Türkiye'de aşağıdaki iştirakleri aracılığıyla faaliyet göstermektedir:

Huntsman İleri Teknoloji Ürünleri Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi:

- 90 İnşaat sektörü için malzeme üretimi alanında faaliyet göstermekte olan şirketin hissedarlık yapısı aşağıda gösterilmektedir:

Tablo 1: Huntsman İleri Teknoloji Ürünleri Sanayi ve Tic. Ltd. Şti. Hissedarlık Yapısı

Hissedarın Adı	Hisse Oranı (%)
Huntsman Textile Effects (Belgium) BVBA	99.92
Huntsman Advanced Materials (Switzerland) GmbH	0.08
TOPLAM	100

¹ 2008 yılı ortalama Dolar kuru 1,29369 TL olarak alınmıştır.

Huntsman Tekstil Ürünleri, Kimya ve Dış Ticaret Limited Şirketi:

Türkiye sınırları içerisinde herhangi bir imalat faaliyeti bulunmayan şirket, satış faaliyetini yürütmekte ve aynı zamanda Huntsman ile Türkiye'deki son kullanıcılar arasındaki bağlantıyı sağlamaktadır. Şirketin hissedarlık yapısı aşağıda yer almaktadır:

Tablo 2: Huntsman Tekstil Ürünleri, Kimya ve Dış Tic. Ltd. Şti. Hissedarlık Yapısı

Hissedarın Adı	Hisse Oranı (%)
Huntsman Investments (Netherlands) B.V.	90
Huntsman (Netherlands) B.V.	10
TOPLAM	100

Tioxide Europe Titanium Pigmentleri Ticaret Limited Şirketi:

Gayriaktif bir şirket olup, ofisini 2006 yılında kapatmış ve bu nedenle de Türkiye'deki satışlar için artık bu şirket kullanılmamaktadır.

Dosyadaki bilgilere göre Türkiye'ye, Huntsman'ın yukarıda sayılan Türk şirketlerinin yaptığı herhangi bir TiO₂ satışı bulunmamaktadır. Huntsman'ın Türkiye'deki TiO₂ satışlarının tamamı Huntsman'ın İtalyan şirketi olan Tioxide Europe srl. tarafından yapılmaktadır.

H.1.3. Devredilen: Tronox'un Belirli Varlıkları ve Hisseleri

Tronox'un yalnızca bir kısmı işlemin konusunu oluşturmaktadır. Devralınacak olan başlıca varlıklar (Tronox Varlıkları) şunlardır:

- Hollanda ve (Savva, Georgia hariç olmak üzere) Amerika Birleşik Devletleri'ndeki titanyum dioksit tesisleri,
- Avustralya'daki diğer bir titanyum dioksit tesisindeki ve buna ilişkin madencilik faaliyetlerindeki ve diğer faaliyetlerdeki % 50'lik ortak girişim hissesi,
- Amerika Birleşik Devletleri'ndeki elektrolit üretim tesisleri; ve
- TiO₂ üretimine ilişkin halihazırda A.B.D.'de bulunan fikri mülkiyet ve üretim ekipmanı.

H.2. İlgili Pazar

H.2.1. İlgili Ürün Pazarı

Tasarlanan devralma işleminin hedef şirketi Tronox, Türkiye'de yalnızca TiO₂ satışında faaliyet göstermektedir. TiO₂ geniş yelpazedeki ürünleri beyazlaştırmak, parlatmak ve opaklaştırmak için kullanılmaktadır. Öncelikli olarak kaplamalarda ve plastiklerde kullanılmaktadır. Ancak mürekkepler, kağıt, kozmetikler ve yiyecek dahil olmak üzere çok çeşitli diğer ürünlerde de kullanılmaktadır. Genel olarak, TiO₂'nin özelliklerini ikame edebilen bir ürün bulunmamaktadır. TiO₂ büyük hacimli ve olgunlaşmış bir kimyasal maddedir. TiO₂'nin beyazlaştırma ve opaklaştırma özellikleri onu kaolin killer, kalsiyum karbonat pigmentini ve sentetik polimerler gibi diğer ürünlerden ayırmaktadır. TiO₂ ilmenit ve rutil cevherinden elde edilmektedir ve rutil ve anataz olmak üzere iki kristal şekil almaktadır. TiO₂ çoğu zaman bir pigment olarak tanımlanmaktadır ve (kristalleşme yoluyla olan) beyazlığı ve opaklığı kimyasal değil fiziksel olduğundan boyama yöntemlerinden ayrılmaktadır. TiO₂, kurşuna alternatif olarak geliştirilmiştir; ancak hem toksit olmama hem de etkisiz olma avantajları vardır. Genel olarak, TiO₂'nin özelliklerini ikame edebilen bir ürün bulunmamaktadır. Bazı seviyelerde kaolin killerin, kalsiyum karbonat pigmentlerinin ve sentetik polimerlerin sınırlı sayıda uygulamada ikame ürünler olduğu değerlendirilebilmektedir. Ancak genel olarak söz konusu ürünler şu an itibarıyla ortadan kaldırıldığından, esasen, söz konusu ürünler ikame ürünler değildir.

TiO₂'nin temel işlevi ürünleri opaklaştırmak ve beyazlaştırmaktır. Çok geniş yelpazedeki kullanımları sebebiyle; TiO₂ üreticileri, ürün performansına veya müşterinin üretim sürecine olan etkisine dayanabilen müşteri tercihlerini karşılamak için ürünlerini (parçacıklar üzerine yerleştirilen kaplamaları değiştirerek) farklılaştırmışlardır.

140 Buna rağmen, TiO₂ üreticileri farklı derecelerde TiO₂ üretirken, bir çok derece bir çok son-kullanıcı uygulamalarına uygundur. Örneğin, Huntsman'ın TR92 ürünü ve Tronox Varlıkları'nın 828 ürünü hem plastiklerde ve kaplamalarda hem de diğer kullanımlarda kullanılmaktadır. Buna ilaveten, birçok üretici tüm son kullanıcı uygulamalarında müşterilere hizmet vermekte veya hizmet verebilmektedir ve tüm üreticiler en geniş çaptaki kullanım alanlarını kapsayan derece çeşitliliğini oluşturmuşlardır.

150 Ayrıca, birçok TiO₂ üreticisi birçok dereceyi üretebilmekte veya üretimine kolaylıkla geçebilmektedir. Bir üretici bir derecenin üretiminden bir diğerinin üretimine geçerken yalnızca birkaç saatlik bir iş aksaması yaşamaktadır. Bildirim formunda arz ikamesinin TiO₂ pazarının son kullanıcılara göre bölümlere ayrılmasının gerekmeyeceği ifade edilmektedir.

Yukarıda yer verilen bilgiler çerçevesinde ilgili ürün pazarı, "titanyum dioksit (TiO₂) pazarı" olarak belirlenmiştir.

H.2.2. İlgili Coğrafi Pazar

Bildirim Formunda titanyum dioksit ürününün arzı faaliyetinin uluslararası rekabet şartlarına göre şekillendiği belirtilmekte ve ilgili coğrafi pazarın küresel tanımlanması gerektiği ifade edilmektedir. Bazı Kurul kararlarında küresel pazar tanımları yapılmış olmakla birlikte, dosya konusu devralma işlemi için benzer dosyalardaki Kurul'un genel uygulaması çerçevesinde 4054 sayılı Kanun'un kapsam başlıklı 2. maddesi dikkate alınarak ilgili coğrafi pazar "Türkiye" olarak kabul edilmiştir.

160 H.3. Yapılan Tespitler ve Hukuki Değerlendirme

H.3.1. İşlemin Niteliği

Bildirim konusu işlem, Tronox'un sahibi olduğu belirli varlıklar ve hisseleri üzerindeki tek başına kontrolün Huntsman Corporation tarafından devralınması işlemine izin verilmesine yöneliktir.

Huntsman, iflas idaresine yapılan bağlayıcı ilk teklif varlık ve hisse alım sözleşmesini (AEPA) 28.8.2009 tarihinde imzalamıştır. Söz konusu sözleşme uyarınca Huntsman'ın tamamına sahip olduğu bir iştiraki olan Huntsman Pigments LLC; Tronox Inc'ten ve iştiraklerinden Tronox Varlıklarını, ABD İflas Kanunu çerçevesinde devralmayı kabul etmiştir.

170 İflas idaresine yapılan ilk teklif, iflas mahkemesince onaylanan bir açık arttırma aracılığıyla daha yüksek bir teklife tabi olmak kaydıyla iflas eden şirket tarafından seçilen ilgili bir alıcının iflas eden şirketin varlıkları için yaptığı bağlayıcı bir tekliftir.

180 Tronox Inc.'in borçluları ABD New York Kuzey Bölgesi İflas Mahkemesi'nce (İflas Mahkemesi) Huntsman'ın AEPA kapsamındaki teklifini iflas idaresine sunulan ilk teklif olarak kullanmak suretiyle bir açık arttırma düzenlemek üzere yetkilendirilmiştir. Huntsman'ın İflas Mahkemesi'nce alıcı olarak onaylanması ve satışın onaylanması halinde, Tronox Inc.'in varlıklarının Huntsman tarafından anlaşılan şekildeki tasarlanan devralınması işleminin tamamlanması için geriye rekabet izinlerinin ve diğer idari onayların alınması kalacağı ifade edilmektedir. Ayrıca AEPA uyarınca, tasarlanan işlemin kapanışının 31.3.2010 tarihinde gerçekleşmemesi halinde taraflardan herhangi biri AEPA'yı feshedebilecektir.

İşlemin amacı Huntsman'ın maliyetlerini düşürmek ve Huntsman'ın dünya çapındaki TiO₂ pazarında daha etkin bir şekilde rekabet etmesini sağlamak olarak ifade edilmektedir.

190 Bildirim formundaki bilgilere göre, Huntsman 100 milyon ABD Dolarını aşan miktarda maliyet tasarrufu yapmayı beklemektedir. Söz konusu tasarruflar TiO₂ üretimini arttırmak için birleşen tesisleri daha etkin bir şekilde işletmek ve Huntsman'ın teknolojisini ve know-how'ını Tronox Varlıkları'na devretmek ve akabinde kapasiteyi artırmak ve maliyetleri düşürmek şeklinde ortaya çıkmaktadır. Buna ilaveten, Huntsman'ın önemli satın alma ve tedarik zinciri etkinlikleri kazanacağı da belirtilmektedir. Birleşen şirketin müşterileri birçok noktadan kaynak sağlama imkanına sahip olacaklardır. Bu nedenle tedarik garanti altına alınmış olacak ve (başta AB ve ABD arasındaki olmak üzere) nakliye masrafları azalacaktır. Yeni şirketin aynı zamanda önemli teknolojik sinerji getireceği ve bunun bir sonucu olarak Türkiye'dekiler de dahil olmak üzere müşterilerin daha etkin teknolojilerle üretilen gelişmiş ürünlerden veya materyallerden fayda sağlayacakları ifade edilmektedir.

H.3.2. Değerlendirme

200 Huntsman'ın (.....) ABD Dolar'lık toplam cirosunun ((.....) TL) yaklaşık (.....) ABD Dolarlık kısmı 2008 yılındaki (tamamı Huntsman'ın İtalyan şirketi Tioxide Europe srl tarafından gerçekleştirilen) titanyum dioksit satışlarından elde edilmiştir. Tronox Varlıkları'nın Türkiye'deki 2008 yılı cirosu (.....) ABD Doları'dır ((.....) TL). Tarafların Türkiye bakımından verilen pazar payları toplamının (yaklaşık %(.....)) 1998/2 sayılı Tebliğ ile değişik 1997/1 sayılı Tebliğ'in 4. maddesinde öngörülen pazar payı eşliğinin altında kaldığının görülmesine karşın, Türkiye ciroları toplamının 25 milyon TL'lik ciro eşliğini aştığı ve bu bakımdan, söz konusu işlemin izne tabi bir devralma işlemi olduğu anlaşılmaktadır. Dosyadaki bilgilere göre, tarafların ve rakiplerinin TiO₂ ilgili ürün pazarındaki 2008 yılı tahmini pazar payları aşağıda yer almaktadır:

Tablo 3: 2008 Yılında Türkiye'ye Yapılan TiO₂ Satışı ve Pazar Payı Rakamları

Teşebbüs Adı	Hacim (bin ton)	Hacim Olarak Pazar Payı (%)	Değer (\$ milyon)	Değer Olarak Pazar Payı (%)
Huntsman	(.....)	(....)	(.....)	(....)
Tronox Varlıkları	(.....)	(....)	(.....)	(....)
Tronox ve Huntsman Birlikte	(.....)	(....)	(.....)	(....)
Cinkarna	(.....)	(....)	(.....)	(....)
DuPont	(.....)	(....)	(.....)	(....)
Ishihara	(.....)	(....)	(.....)	(....)
Kemira	(.....)	(....)	(.....)	(....)
Kronos	(.....)	(....)	(.....)	(....)
Cristal Global	(.....)	(....)	(.....)	(....)
Tronox DE ²	(.....)	(....)	(.....)	(....)
Precheza	(.....)	(....)	(.....)	(....)
Sachtleben	(.....)	(....)	(.....)	(....)
Cosmo	(.....)	(....)	(.....)	(....)
Police	(.....)	(....)	(.....)	(....)
Diğer ³	(.....)	(....)	(.....)	(....)
Toplam	(.....)	99⁴	(.....)	100

² Tronox DE, Tronox'un Almanya'daki tesisini ifade etmektedir. Bu tesis Huntsman'a devredilmemektedir.

³ "Diğer" olarak belirtilen kısım; Ukrayna, Hindistan, Çin ve Japonya menşeli teşebbüslerin Türkiye'ye yaptığı, hacim ve değer olarak toplam TiO₂ ihracatını ve ilgili ürün pazarındaki payını ifade etmektedir.

⁴ Hacim olarak listelenen pazar paylarının toplamının % 99'u vermesinin sebebi oranlarda yukarıya veya aşağıya doğru yuvarlama yapılmış olmasıdır.

220

Diğer taraftan dosyada yer alan bilgilere göre, dünya genelinde gerçekleşen devralma işlemi AB ve ABD'de yaklaşık %(....)'lik pazar paylarına sahip olmaktadır. Tarafların Türkiye pazarı bakımından %(....)'lik bir pazar payı elde etmesi söz konusudur. İlgili pazarın; aynı üretim hattı üzerinde farklı derecelerin üretimi, aynı derecenin üretimi için üretim hattının (ve/veya fabrikanın) kolaylıkla değiştirilebilmesi, üçüncü kişilerin pazarlama yapabilirliği, dağıtım kapasitesinin yüksekliği, ilgili pazarda düzenleyici engellerin ve fikri mülkiyet haklarına dayanan engellerin bulunmaması, ham maddelere kolay erişim gibi özelliklerine dayanan giriş, çıkış kolaylığı ve pazarın global yapısı da dikkate alındığında planlanan devralma işlemi sonucunda, Türkiye'de, titanyum dioksit pazarında 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi çerçevesinde hakim durum yaratılması ya da mevcut hakim durumun güçlendirilmesi ve rekabetin olumsuz yönde etkilenmesinin söz konusu olmayacağı anlaşılmaktadır. Nitekim tarafların Türkiye'deki en büyük beş müşterisine gönderilen bilgi isteme yazılarında, söz konusu devralma işleminin kendileri ve ilgili pazar bakımından herhangi bir rekabet endişesi yaratıp yaratmayacağına ilişkin bilgi sorulmuş ve gelen cevabi yazılarda böyle bir endişelerinin bulunmadığı ifade edilmiştir.

Ayrıca dosyadaki bilgilerden, söz konusu işlemin Avrupa Birliği Komisyonu'na da bildirilmiş olduğu ve Komisyon'un 18.12.2009 tarih ve IP/09/1977 sayılı kararı uyarınca işleme herhangi bir koşul olmaksızın izin verildiği anlaşılmaktadır.

230

I. SONUÇ

Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, bildirim konusu işlemin 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve bu maddeye dayanılarak çıkarılan 1997/1 sayılı "Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ" kapsamında izne tabi olduğuna, işlem sonucunda aynı Kanun maddesinde belirtilen nitelikte hakim durum yaratılmasının veya mevcut hakim durumun güçlendirilmesinin ve böylece rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmaması nedeniyle işleme izin verilmesine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.